

**МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН
ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ**

2020 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдөр

Дугаар 04

Улаанбаатар хот

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2014 ОНЫ 64 ДҮГЭЭР ТОГТООЛЫГ БАТЛАХДАА
ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ХОЛБОГДОХ ЗААЛТЫГ ЗӨРЧСӨН ЭСЭХ МАРГААНЫГ ХЯНАН
ШИЙДВЭРЛЭСЭН ТУХАЙ**

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхим 10.40 цаг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдааныг Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн Д.Одбаяр даргалж, Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн Д.Солонго, Г.Туулхүү, Ц.Нанзаддорж /илтгэгч/, Г.Баясгалан нарын бүрэлдэхүүнтэй, хуралдааны нарийн бичгийн даргаар Б.Мөнхгэрэлийг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд хаалттай хийв.

Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанд мэдээлэл гаргагч, иргэн Н.Удаанжаргал, Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Я.Содбаатар нар оролцов.

Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанаар Монгол Улсын Их Хурлаас 2014 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдөр "Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангах зарим арга хэмжээний тухай" 64 дүгээр тогтоолыг батлахдаа Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Нэгдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан хэлэлцэв.

Нэг. Нийслэлийн Хан-Уул дүүргийн 11 дүгээр хорооны оршин суугч, иргэн Н.Удаанжаргал Үндсэн хуулийн цэцэд хандан дараахь агуулга бүхий мэдээллийг ирүүлжээ. Үүнд:

"Монгол Улсын Их Хурлын 2014 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдөр баталсан "Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангах зарим арга хэмжээний тухай" 64 дүгээр тогтоол нь холбогдох хууль болон Улсын Их Хурлын 2010 оны 32 дугаар тогтоолоор баталсан Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын баримт бичгийг зөрчсөн гэж үзэж байна.

1.Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт "Хууль санаачлагч хуулийн төсөл боловсруулахын өмнө түүний үзэл баримтлалыг тодорхойлно." гэж, мөн хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалтад "Засгийн газраас санаачлах хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран батлах;" гэж заасан байна.

Тавантолгой-Гашуунсухайт, Хөөт-Бичигт чиглэлийн төмөр замын шинэ шугамын царигийн өргөнийг 1435 мм болгож шийдвэрлэх тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг Засгийн газар санаачилсан. Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалтад "Засгийн газраас санаачлах хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран батлах;" гэсний дагуу Хууль зүй, дотоод хэргийн яам болон холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага болох Зам, тээврийн яам хамтран үзэл баримтлалыг батлах ёстой. Гэтэл Улсын Их Хурлын 2014 оны 64 дүгээр тогтоолын үзэл баримтлалыг батлахад тухайн үеийн төмөр замын асуудал хариуцсан Засгийн газрын гишүүн, Зам, тээврийн сайд А.Гансүх оролцоогүй, үзэл баримтлалд гарын үсгээ зураагүй байна. Тиймээс Засгийн газар Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн тогтоолын төслөө 2014 оны 5 дугаар сарын 29-ний өдрийн 23 дугаар тэмдэглэлээр эгүүлэн татжээ. Учир нь Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл өргөн мэдүүлэхэд хавсаргах баримт бичигт үзэл баримтлал хамаарч байна.

Хуульд заасан холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага болох Зам, тээврийн яам нь Засгийн газраас санаачилсан Улсын Их Хурлын тогтоолын үзэл баримтлалыг батлаагүй байхад Улсын Их Хурал тогтоолын төслийг 2014 оны 10 дугаар сард хэлэлцэн баталж, Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуулийн холбогдох хэсгийг зөрчсөн байна.

2.Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуулийн дагуу батлагдаагүй, боловсруулалтын шаардлага хангаагүй үзэл баримтлалыг хүлээн авч шийдвэрлэсэн нь Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.8 дахь хэсгийг зөрчиж байна. Зүй нь хуулийн энэ заалтын дагуу өргөн мэдүүлсэн тогтоолын төслийг хууль санаачлагч Засгийн газарт буцаах ёстой байжээ.

Үүнээс үзэхэд 2014 онд Улсын Их Хурлаас "Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангах зарим арга хэмжээний тухай" 64 дүгээр тогтоолыг Улсын Их Хурал батлахдаа Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Нэгдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг "Ардчилсан ёс, шударга ёс, эрх чөлөө, тэгш байдал, үндэсний эв нэгдлийг хангах, хууль дээдлэх нь төрийн үйл ажиллагааны үндсэн зарчим мөн." гэснийг зөрчсөн болохыг хянан шийдвэрлэнэ үү." гэжээ.

Хоёр. Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Я.Содбаатар Үндсэн хуулийн цэцэд ирүүлсэн тайлбартаа:

"Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангах зарим арга хэмжээний тухай" Улсын Их Хурлын 2014 оны 64 дүгээр тогтоолыг батлахдаа Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Нэгдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг зөрчөөгүй талаар дараахь